

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na ochranu pred povodňami a na odstránenie ich následkov

Kontrolná akcia bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť vytváranie finančných, materiálových a iných podmienok na plnenie úloh ochrany pred povodňami a na odstránenie ich následkov; zhodnotiť hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a dodržanie účelovosti vynaložených verejných prostriedkov.

Predmetom kontroly bolo preveriť:

1. postavenie a pôsobnosť kontrolovaného subjektu územnej samosprávy,
2. plnenie povinností, vyplývajúcich pre kontrolovaný subjekt zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami,
3. čerpanie verejných prostriedkov na ochranu pred povodňami a na odstránenie ich následkov,
4. projekt realizovaný obcou v rámci ochrany pred povodňami.

Kontrola bola vykonaná v obci Vozokany, Hlavná 57, 925 05 Vozokany (ďalej len „obec“) za kontrolované obdobie roku 2010 a súvisiace obdobia.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika postavenia a pôsobnosti kontrolovaného subjektu územnej samosprávy

Obec je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky, ktorý samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, nachádza v Trnavskom samosprávnom kraji. Leží pri vodnom toku Čierna Voda, ktorá sa spája s vodným tokom Malý Dunaj. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov, ktorých bolo k decembru 2010 v obci evidovaných 1 121.

2 Plnenie povinností, vyplývajúcich pre kontrolovaný subjekt zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami

Obec nevyužila možnosť uzatvoriť zmluvu o nájme, resp. výpožičke drobného vodného toku so správcom drobného vodného toku. So správcom drobného vodného toku spolupracuje pri riešení nedostatkov, ktoré môžu ohroziť prietok koryta, zabezpečuje kontroly, ktorými predchádza vzniku a zakladaniu divokých skládok na brehu rieky. Vzniknuté skládky obec likviduje.

Plnenie úloh na úseku ochrany pred povodňami v obci zabezpečuje starosta. V súvislosti s ich plnením bolo vypracované všeobecne záväzné nariadenie – Povodňový plán záchranných prác obce, ktoré bolo schválené obecným zastupiteľstvom v septembri 2005 (ďalej len „VZN“). VZN bolo vypracované v zmysle zákona o ochrane pred povodňami z roku 2004.

Obec v roku 2005 vypracovala povodňový plán záchranných prác, ktorý bol aktualizovaný v októbri 2009. Aktualizovaný povodňový plán záchranných prác bol vypracovaný v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami z roku 2004 a vykonávacou vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania z roku 2005. Obec však tento povodňový plán záchranných prác nepredložila na schválenie okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru, čím nepostupovala v súlade s vyhláškou MŽP SR z roku 2005.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že obec povodňový plán záchranných prác aktualizovaný v roku 2009 nezosúladiť so zákonom o ochrane pred povodňami platným v roku 2010, čím obec nepostupovala v súlade s vyhláškou MŽP SR z roku 2010.

Na plnenie úloh na úseku ochrany pred povodňami starosta obce zriadil povodňovú komisiu, ktorej úlohy, postavenie a zloženie ustanovuje Štatút Povodňovej komisie obce Vozokany (ďalej len „štatút PK“) z mája 2005. Hlavné úlohy a kompetencie povodňovej komisie, ktoré boli ustanovené v štatúte PK neboli prispôsobené na podmienky obce. Väčšina z hlavných úloh patrila do kompetencií nadriadenej obvodnej povodňovej komisie, čím obec nepostupovala v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami z roku 2004.

Obec nevyužila možnosť určiť rozsah inundačného územia v zmysle zákona o vodách.

Pracovné sily na ochranu pred povodňami a v súvislosti s vykonávaním záchranných prác počas povodne obec zabezpečila z radov svojich zamestnancov, občanov a nezamestnaných a pracovné stroje od miestnych podnikateľov a poľnohospodárskeho družstva. Vlastné vecné prostriedky na ochranu pred povodňami obec nemá.

Z dôvodu, že obec v kontrolovanom období nemala vyhlásený žiadny zo stupňov povodňovej aktivity na drobnom vodnom toku Čierna Voda, nebolo potrebné riešiť problémy, ktoré by vznikli v priebehu povodní a na odstránenie ich následkov.

3 Čerpanie verejných prostriedkov na ochranu pred povodňami a na odstránenie ich následkov

Verejné prostriedky na ochranu pred povodňami obec čerpala z Environmentálneho fondu (ďalej len „EF“) vo výške 90 000,00 EUR na projekt „Protipovodňová ochrana k. ú. Vozokany“ – čistenie koryta vodného toku Čierna Voda (ďalej len „projekt“). Celkové náklady na uvedený projekt vrátane vlastných prostriedkov boli vo výške 94 833,13 EUR. Finančné prostriedky na povodňové zabezpečovacie a záchranné práce a na úhradu škôd na majetku obcí a miest obec nepožadovala.

V rozpočte obce na rok 2010 boli rozpočtované prostriedky na realizáciu projektu vrátane nákladov na verejné obstaranie vo výške 95 770,00 EUR a v plnej výške boli aj použité. Rozpočtové výdavky a ich skutočné použitie boli vedené v rámci programového rozpočtovania v Programe 11 - Prostredie pre život a v podprograme 4 - Protipovodňová ochrana.

Na prenesený výkon štátnej správy v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy bola obci poskytnutá dotácia prostredníctvom Krajského úradu životného prostredia v Trnave vo výške 125,61 EUR, pričom podiel na ochranu pred povodňami predstavoval čiastku 34,22 EUR (koeficient 0,03114 EUR na obyvateľa). Dotácia bola použitá v súlade s jej určením a v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie zúčtovaná na úhradu výdavkov charakteru tovary a služby (nákup zelene do obce).

4 Projekt realizovaný obcou v rámci ochrany pred povodňami

4.1 Charakteristika projektu

Projekt obci vypracoval zhotoviteľ v októbri 2009. Celkové riešenie projektu bolo pokračovaním revitalizačných a protipovodňových aktivít na toku Čierna Voda realizovaných v minulých rokoch.

Na základe žiadosti o poskytovanie podpory formou dotácie z EF na rok 2010 vo výške 112 125,35 EUR bola obci rozhodnutím ministra životného prostredia SR poskytnutá podpora formou dotácie vo výške 90 000,00 EUR s podmienkou zabezpečenia 5 % nákladov na financovanie účelu dotácie z iných zdrojov, t. j. vo výške 4 500,00 EUR. Zmluva bola uzatvorená v júli 2010. Termín realizácie bol dohodnutý na obdobie jún až november 2010.

4.2 Realizácia projektu

Obec pri realizácii projektu a jeho financovaní postupovala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, Programom protipovodňovej ochrany v SR do roku 2010, Koncepciou vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 a Vodným plánom Slovenska.

Kontrolou verejného obstarávania pri realizácii projektu bolo zistené, že predpokladaná hodnota zákazky na základe rozpočtu bola 79 000,00 EUR bez DPH, išlo o zákazku s nízkou hodnotou. Obec pri zadávaní stavebných prác postupovala podľa zákona o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov a uskutočnila prieskum trhu na dodávku stavebných prác. Na základe kritéria najnižšej ceny bola uzatvorená zmluva o dielo s víťazným uchádzačom. Obstarávacia cena uvedená v zmluve o dielo vo výške 79 691,73 EUR bez DPH (94 833,16 EUR s 19 % DPH) bola v súlade s výsledkom verejného obstarávania.

Dodávateľ realizoval stavbu v dohodnutom čase realizácie (august až november 2010), v súlade s projektom a s príslušnými rozhodnutiami odborných inštitúcií. Vykonané práce boli fakturované v súlade s rozpočtom. Celková hodnota vyfakturovaných prác bola v súlade s cenou dohodnutou v zmluve o dielo. Z celkových oprávnených nákladov 94 833,13 EUR obec prefinancovala 90 000,00 EUR z poskytnutej dotácie z EF a 4 833,13 EUR z vlastných zdrojov, čo bolo v súlade so zmluvou o financovaní.

S poslednou faktúrou za realizované práce na projekte, v novembri 2010 obec predložila na EF záverečné vyhodnotenie plnenia podmienok zmluvy o poskytnutí podpory z EF formou dotácie za rok 2010, záverečnú správu o priebehu realizácie akcie a zápis o odovzdaní a prevzatí stavby.

Kontrolou na mieste bol preverený účel a prínos poskytnutej dotácie z EF v rámci realizácie projektu ako preventívneho opatrenia na protipovodňovú ochranu. Vyčistením dna koryta vodného toku Čierna Voda sa zabezpečilo zvýšenie prietoku vody a tým ochrana 1 121 obyvateľov a 390 objektov.

Obec pri realizácii projektu postupovala hospodárne a efektívne. Merná investičná náročnosť počítaná v eurách na ochráneného obyvateľa bola plánovaná vo výške 105,94 EUR/ochránený obyvateľ a dosiahnutá skutočnosť 87,09 EUR/ochránený obyvateľ, t. j. koeficient 0,83. Hospodárnym výberom dodávateľa bola dosiahnutá aj efektívnosť, keď pri nižších nákladoch sa dosiahol požadovaný účel a cieľ projektu.

Zhrnutie

Kontrolou plnenia povinností, vyplývajúcich pre obec zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami bolo zistené, že obec:

- nepredložila aktualizovaný povodňový plán záchranných prác z roku 2009 na schválenie okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v súlade s vyhláškou MŽP SR z roku 2005,
- povodňový plán záchranných prác nezosúladiť so zákonom o ochrane pred povodňami a vykonávacou vyhláškou MŽP SR z roku 2010,
- úlohy a kompetencie povodňovej komisie, ktoré určoval štatút PK neprispôsobila na podmienky obce v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami z roku 2004.

Odporúčanie na riešenie zistených nedostatkov

- aktualizovať vypracované VZN – Povodňový plán záchranných prác obce, ktorým sa obec riadi na úseku ochrany pred povodňami a štatút PK tak, aby tieto dokumenty boli v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami z roku 2010.